

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การลงรายการส่วนราชการไทยสำหรับหนังสือภาษาไทยตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกล-อเมริกัน (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2) ที่ใช้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ" เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการลงรายการและปัญหาการลงรายการส่วนราชการไทยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลทั้งหมด 56 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาการลงรายการนิติบุคคลเฉพาะที่เป็นส่วนราชการไทยสำหรับหนังสือภาษาไทย ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR 2 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาปัญหาการลงรายการนิติบุคคลเฉพาะที่เป็นส่วนราชการไทยสำหรับหนังสือภาษาไทย ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR 2 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการลงรายการและปัญหาการลงรายการส่วนราชการไทยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล จำนวน 56 แห่ง ดังนั้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์หัวหน้างานทำบัตรรายการหรือผู้รับผิดชอบงานทำบัตรรายการสิ่งพิมพ์จากส่วนราชการไทย จำนวน 56 คน จากห้องสมุดดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

01. หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
02. ห้องสมุดคณะครุศาสตร์
03. ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์

04. ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์
05. ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์
06. ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
07. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์
08. ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์*
09. ห้องสมุดรพสุ ตี.สมิธ คณะรัฐศาสตร์
10. ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์
11. ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
12. ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์
13. ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
14. ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์
15. ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว
16. ห้องสมุดศูนย์เครื่องมือวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
17. ห้องสมุดสถาบันไทยศึกษา
18. ห้องสมุดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
19. ห้องสมุดสถาบันบริหารจัดการธุรกิจคณิศ
20. ห้องสมุดสถาบันประชากรศาสตร์
21. ห้องสมุดสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
22. ห้องสมุดสถาบันวิจัยสังคม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

23. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

24. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

25. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
26. ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์*

* เป็นห้องสมุดที่ไม่ส่งแบบสอบถามกลับภายในเวลาที่กำหนด.

27. ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์*
28. ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์
29. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
30. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
31. ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์
32. ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ (ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข)
33. ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์
34. ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
35. ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน
36. ห้องสมุดสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน
37. ห้องสมุดสถาบันวิจัยประชากรและสังคม
38. ห้องสมุดสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
39. ห้องสมุดสถาบันวิจัยโภชนาการ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

40. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

41. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศิลปากร

42. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ
43. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาภิราช

44. สำนักบรรณสารสนเทศ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

45. กองห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
46. ห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
47. ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

* เป็นห้องสมุดที่ไม่ส่งแบบสอบถามกลับมาภายในเวลาที่กำหนด.

48. ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์
49. ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
50. ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

51. สำนักหอสมุดและบรรณสารสนเทศ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

52. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
53. ห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
54. ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
55. ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

56. สำนักบรรณสารการพัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุด การทำบัตรรายการของห้องสมุด และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการลงรายการส่วนราชการไทยของหนังสือภาษาไทย เช่น การใช้เลือกใช้หลักเกณฑ์ในการลงรายการส่วนราชการไทย การใช้แหล่งอ้างอิงอื่น ๆ ประกอบการลงรายการส่วนราชการไทย

ในการตั้งคำถามในแบบสอบถามในตอนี่ 2 นี้ ได้อาศัยหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 หรือ AACR 2 (1988) โดยจะเป็นคำถามเกี่ยวกับการลงรายการโดยละเอียด 3 ลักษณะ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์ทั่วไป (24.17)
2. การลงรายการส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานรอง (24.18) ตามประเภทของชื่อหน่วยงานรอง อันประกอบด้วยประเภทที่ 1-11 ดังนี้

- ประเภทที่ 1 หน่วยงานที่ชื่อมีคำบ่งว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานอีกแห่งหนึ่ง เช่น คำว่า Department, Division, Branch (กรม กอง สาขา) และคำในภาษาอื่นที่มีความหมายเดียวกัน
- ประเภทที่ 2 หน่วยงานที่มีคำซึ่งปกติบ่งถึงการเป็นรองทางการบริหาร เช่น คำว่า Committee, Commission (คณะกรรมการ คณะกรรมาธิการ) ซึ่งต้องมีชื่อรัฐบาลเพื่อระบุถึงหน่วยงานนั้น
- ประเภทที่ 3 หน่วยงานที่ชื่อมีลักษณะทั่วไป หรือชื่อไม่ได้แสดงอะไรมากไปกว่า การแบ่งย่อยหน่วยงานตามภูมิศาสตร์ ตามลำดับ วัน เดือน ปี หรือการแบ่งย่อยด้วยเลขหรือตัวอักษรของรัฐบาล หรือเป็น หน่วยงานหนึ่งในส่วนราชการที่ลงเป็นรายการรอง
- ประเภทที่ 4 หน่วยงานที่ชื่อไม่ได้บ่งว่าเป็นนิติบุคคล และไม่มีชื่อประเทศ
- ประเภทที่ 5 หน่วยงานนั้นเป็นกระทรวง หรือหน่วยบริการที่สำคัญเท่ากับ กระทรวงซึ่งเป็นหน่วยงานบริหารระดับสูงสุด
- ประเภทที่ 6 สถาบันบัญญัติ
- ประเภทที่ 7 ศาล
- ประเภทที่ 8 กองทัพ
- ประเภทที่ 9 ผู้นำของรัฐ และหัวหน้ารัฐบาล
- ประเภทที่ 10 สถานทูต สถานกงสุล
- ประเภทที่ 11 คณะผู้แทนในหน่วยงานระหว่างประเทศและหน่วยงานระหว่าง รัฐบาล

3. การลงรายการรองตามลำดับหรือข้ามลำดับ (24.19)

ตอนที่ 3 ปัญหาและการแก้ปัญหาการลงรายการส่วนราชการไทยของห้องสมุดแต่ละแห่ง

การเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการและลำดับขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การวิจัยเอกสาร (Document Research) เป็นขั้นตอนการศึกษา วรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของ หลักเกณฑ์การลงรายการแบบต่าง ๆ ของห้องสมุดต่าง ๆ ทั้งในและ ต่างประเทศจากสิ่งพิมพ์ ได้แก่ บทความในวารสาร เนื้อหาจากหนังสือ ตลอดจนงานศึกษาผล

การวิจัยการลงรายการนิติบุคคล

2. การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

2.1 สำรวจข้อมูลเบื้องต้นด้วยการใช้แบบสำรวจการลงรายการส่วนราชการไทยสำหรับหนังสือภาษาไทยในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ทั้งสิ้น 56 แห่ง โดยทำการสำรวจข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 2-31 ตุลาคม 2534

2.2 สร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2535

2.3 ทดสอบเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ด้วยการส่งให้กับบรรณารักษ์หัวหน้างานทำบัตรรายการ หรือผู้รับผิดชอบงานทำบัตรรายการสิ่งพิมพ์จากส่วนราชการไทยของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคและห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 8 แห่ง (ซึ่งไม่รวมอยู่ในกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้) ทดสอบในระหว่างวันที่ 10 เมษายน - 30 พฤษภาคม 2535

2.4 แก้ไขแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจริงระหว่างเดือนมิถุนายน 2535

2.5 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามไปยัง บรรณารักษ์หัวหน้างานทำบัตรรายการ หรือผู้รับผิดชอบงานทำบัตรรายการสิ่งพิมพ์จากส่วนราชการไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล 56 คน จากห้องสมุดมหาวิทยาลัย 56 แห่ง ได้รับกลับคืน 53 แห่งคิดเป็นร้อยละ 94.64 ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2535 - 31 สิงหาคม 2535

2.6 วิเคราะห์ข้อมูล ระหว่างวันที่ 1-30 กันยายน 2535

2.7 สรุปและรายงานผลการวิจัย ด้วยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผล และอภิปรายผลการวิจัยร่วมกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยร่วมกับวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2535

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 3 ตอนในรูปของตารางและคำบรรยาย ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) เป็นสถิติเกี่ยวกับการรวบรวมหรือแจกแจงข้อมูล รวมทั้งการบรรยายลักษณะของข้อมูลด้วยค่าสถิติต่าง ๆ

โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนแรก 1 เรื่อง ห้างสมุดและการทำบัตรรายการขอ
ห้างสมุด สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 เรื่อง หลักเกณฑ์การลงรายการ
ส่วนราชการไทย แบบ AACR 2 คำถามทั้ง 2 ตอนนี้เป็นคำถามแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด
ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลเป็นคะแนนดิบ และแจกแจงความถี่

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนแรก 3 เรื่อง ปัญหาในการลงรายการส่วนราชการ
ไทย และคำตอบที่กำหนดให้ตอบเป็นค่าน้ำหนักความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ
ไม่ประสบปัญหานั้น ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลแบบหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation) ตามลำดับดังนี้ คือ

2.1 แจกแจงความถี่คะแนนน้ำหนักราคความคิดเห็นในแต่ละข้อ

2.2 ความถี่ (f) ของคะแนนน้ำหนักราคความคิดเห็นแต่ละข้อด้วยน้ำหนัก
ประจำข้อ (x) ที่กำหนดคือ

น้ำหนักราคความคิดเห็นประสบปัญหามากที่สุด = 4

น้ำหนักราคความคิดเห็นประสบปัญหามาก = 3

น้ำหนักราคความคิดเห็นประสบปัญหาปานกลาง = 2

น้ำหนักราคความคิดเห็นประสบปัญหาน้อย = 1

น้ำหนักราคความคิดเห็นไม่ประสบปัญหา = 0

2.3 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คะแนนความคิดเห็นแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นแต่ละข้อ

f = ความถี่

x = คะแนนน้ำหนักราคความคิดเห็นประจำข้อ

N = จำนวนผู้ตอบ

fx = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

2.4 ตีความหมายค่าเฉลี่ยต่อความคิดเห็นแต่ละข้อดังนี้

3.56 ถึง 4.00 = มากที่สุด

2.56 ถึง 3.55 = มาก

1.56 ถึง 2.55 = ปานกลาง

0.56 ถึง 1.55 = น้อย

0.00 ถึง 0.55 = น้อยที่สุด

2.5 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของน้ำหนัก
คำตอบแต่ละข้อ

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{(\sum fx)^2}{N} \right]}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นแต่ละข้อ

f = ความถี่

x = คะแนนน้ำหนักคำตอบความคิดเห็นแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบ

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS) และแสดงผลออกมาในรูปตาราง ซึ่งจะแสดงในบทที่ 4

3. นำข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาสรุปประเด็นสำคัญ ดังจะได้
เสนอรายละเอียดต่อไปในบทที่ 4 และบทที่ 5